

**Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка**

Кафедра права, філософії та політології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Протокол № 1 від «25» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ проф. Чорний О.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИ ВИБІРКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність – 054 Соціологія

Освітній ступінь – бакалавр

Форма навчання – денна

Форма підсумкового контролю – екзамен

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри права, філософії та політології

Протокол № 1 від «25» серпня 2023 р.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: к.і.н., доцент., Гапоненко Д. І.
Мова навчання – українська.

1. ОПИС ТА ПРЕДМЕТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Обсяг навчальної дисципліни (денна форма)
Статус навчальної дисципліни: нормативна	Загальна кількість годин: 150 Шифр та назва спеціальності: 054 Соціологія Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Рік підготовки: 3 Семестри: 5	Лекції (<i>теоретична підготовка</i>): 24 Практичні: 26
Кількість кредитів ECTS: 5	Самостійна робота: 100 Вид контролю: екзамен

Мета дисципліни – здобуття студентами професійних компетентностей з організації та техніки вибірових досліджень, набуття професійних навиків розробки вибірових сукупностей в залежності від обраної стратегії соціологічного дослідження.

Основними завданнями при вивченні дисципліни є:

- ознайомлення студентів з основними способами проведення вибірових досліджень;
- набуття практичних знань і теоретико-методологічних засад формування вибірок у соціологічних дослідженнях;
- оволодіння вміннями формування вибірової сукупності в залежності від мети, завдань і об'єкту дослідження.

Очікувані результати навчання:

Загальні компетентності:

- ЗК01.** Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- ЗК03.** Здатність працювати у команді.
- ЗК04.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК05.** Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК06.** Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК07.** Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК08.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК09.** Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК10.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні компетентності:

- СК01.** Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології.

СК03. Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому.

СК04. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів.

СК05. Здатність самостійно планувати, організовувати та проводити соціологічне дослідження.

СК06. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК07. Здатність презентувати результати соціологічних досліджень для фахівців і нефахівців.

СК08. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога.

Програмні результати навчання:

РН01. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.

РН02. Розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми.

РН03. Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі.

РН04. Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач.

РН06. Ефективно використовувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач.

РН07. Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації.

РН08. Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури.

РН09. Вміти виробляти програму соціологічного дослідження.

РН10. Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів.

РН11. Презентувати результати власних досліджень для фахівців і нефахівців.

РН12. Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Разом	у тому числі				
л		пр.	лаб.	інд.	срс	
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Загальна характеристика вибіркового методу в соціології		4	2			5
Тема 2. Проста імовірнісна вибірка		4	4			15
Тема 3. Механічна вибірка		2	2			10
Тема 4. Стратифікована вибірка		4	4			20
Тема 5. Гніздова вибірка		2	2			10
Тема 6. Неймовірнісні вибірки в соціології		2	2			5
Тема 7. Квотна вибірка		2	2			10
Тема 8. Багатоступенева і комбінована вибірки		2	4			15
Тема 9. Ремонт вибірки		2	4			10
Усього годин	150	24	26			100

3. КОРОТКИЙ ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальна характеристика вибіркового методу в соціології

Місце вибіркового методу в системі соціологічного знання. Необхідність використання вибірки в соціології. Зміст і категорії вибіркового методу: генеральна сукупність, вибіркова сукупність, одиниця відбору, одиниця спостереження, дисперсія, репрезентативність, помилка репрезентативності, систематичні і випадкові помилки репрезентативності. Основні проблеми застосування вибіркового методу. Переваги та недоліки методу.

Тема 2. Проста імовірнісна вибірка

Загальна характеристика простої імовірнісної вибірки. Таблиці і генератори випадкових чисел. Помилка простої імовірнісної вибірки. Обчислення дисперсії. Імовірнісний характер помилок. Об'єм вибірки при імовірнісному відборі. Повторний і без повторний відбір. Допустима помилка вибірки. Довірчий інтервал.

Тема 3. Механічна вибірка

Особливості механічного або систематичного відбору. Сфери і особливості застосування механічної вибірки. Методика механічного відбору. Систематичні помилки і шляхи їх запобігання. Переваги і недоліки механічної вибірки.

Тема 4. Стратифікована вибірка

Стратифікований відбір. Однорівнева стратифікована вибірка. Пропорційне розміщення. Рівне розміщення. Розміщення Неймана.

Оптимальне розміщення. Способи врівноваження результатів дослідження між стартами. Обчислення помилки і об'єму стратифікованої вибірки.

Тема 5. Гніздова вибірка

Особливості використання серійної вибірки в соціологічних дослідженнях. Способи реалізації гніздової вибірки. Міжгрупова дисперсія і особливості її обчислення. Обчислення помилки репрезентативності гніздової вибірки. Визначення обсягу гніздової вибірки. Повторний та неповторний відбір. Переваги і недоліки гніздової вибірки.

Тема 6. Неймовірнісні вибірки в соціології

Неймовірнісні вибірки і їх застосування у соціології. Класифікація не ймовірнісних вибірок. Квотна вибірка. Стихійна вибірка. Цільова (експертна) вибірка. Доступна вибірка. Вибірка типових одиниць. Метод «снігового кому». Сфери застосування не ймовірнісних вибірок.

Тема 7. Квотна вибірка

Загальна характеристика квотної вибірки. Різновиди квотного відбору: апріорний та апостеріорний. Поняття квоти, відбір контрольних ознак, розрахунок квот за даними статистики. Способи підвищення якості квотного відбору. Сфери застосування квотної вибірки. Переваги та недоліки квотного відбору.

Тема 8. Багаторівнева і комбінована вибірки

Багаторівнева вибірка. Багаторівневий, пропорційний стратифікований відбір. Використання квоти на останньому етапі відбору. Способи поєднання різних різновидів імовірнісного відбору. Поєднання імовірнісних і неймовірнісних вибірок.

Тема 9. Ремонт вибірки

Поняття ремонту вибірки, корекції даних, вагового коефіцієнту. Методи ремонту вибірки. Корекція обсягу вибірки. Корекція розподілень демографічних показників. Корекція відповідей з різкими протиріччями. Корекція пропущених відповідей. Зважування вихідних даних. Кореляція соціально-демографічних показників.

4. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Загальна характеристика вибіркового методу в соціології

Зміст

1. Місце і роль вибіркового методу в соціології.
2. Вибірковий і суцільний методи в соціології: переваги, недоліки, особливості застосування.
3. Зміст і категорії вибіркового методу.
4. Репрезентативність і помилки репрезентативності.
5. Основні проблеми в процесі використання вибіркового методу.

Тема 2. Проста імовірнісна вибірка

Зміст

1. Загальна характеристика простої імовірнісної вибірки.
2. Обчислення дисперсії простої імовірнісної вибірки
3. Обчислення помилки простої імовірнісної вибірки.
4. Довірчий інтервал і допустима помилка вибірки.
5. Обчислення об'єму простої імовірнісної вибірки.

Тема 3. Механічна вибірка

Зміст

1. Механічна вибірка: особливості і сфери застосування.
2. Методика побудови механічної вибірки.
3. Переваги і недоліки механічної вибірки.

Тема 4. Стратифікована вибірка

Зміст

1. Загальна характеристика стратифікованої вибірки.
2. Однорівнева стратифікована вибірка і її різновиди:
  - а) пропорційна;
  - б) рівне розміщення;
  - в) розміщення Неймана;
  - г) оптимальне розміщення.
3. Об'єм і помилка стратифікованої вибірки.
4. Врівноваження результатів стратифікованої вибірки.

Тема 5. Гніздова вибірка

Зміст.

1. Загальна характеристика гніздової вибірки.
2. Особливості застосування гніздової вибірки у соціології.
3. Обчислення помилки і об'єму гніздової вибірки. Міжгрупова дисперсія.
4. Переваги і недоліки гніздової вибірки.

Тема 6. Неймовірнісні вибірки в соціології

Зміст

1. Загальна характеристика неймовірнісних вибірок.
2. Різновиди неймовірнісних вибірок і їх застосування у соціології:
  - а) стихійна вибірка;
  - б) цільова вибірка;
  - в) доступна вибірка;
  - г) вибірка типових одиниць;
  - д) метод снігового кому.

Тема 7. Квотна вибірка

Зміст

1. Загальна характеристика квотної вибірки.
2. Апріорний і апостеріорний квотний відбір.
3. Особливості відбора контрольних ознак.
4. Способи підвищення якості квотного відбору.
5. Переваги та недоліки квотного відбору.

Тема 8. Багаторівневої і комбінована вибірки

Зміст

1. Багаторівневий стратифікований відбір.
2. Використання квоти на останньому етапі відбору.
3. Способи поєднання імовірнісних і неймовірнісних вибірок.
4. Помилка багаторівневої і комбінованої вибірок.

Тема 9. Ремонт вибірки

Зміст

1. Ремонт вибірки: поняття і необхідність.
2. Методи ремонту вибірки:
  - а) корекція вибіркової сукупності;
  - б) корекція розподілень демографічних показників;
  - в) зважування вихідних даних;
  - г) корекція відповідей з різкими протиріччями;
  - д) корекція пропущених відповідей.

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Загальна характеристика вибіркового методу в соціології

1. Скласти порівняльну таблицю: «Переваги і недоліки вибіркового методу в соціології».

Тема 2. Проста імовірнісна вибірка

1. Виконати задачі з обчислення дисперсії, помилки, допустимої помилки і об'єму простої імовірнісної вибірки.
2. Встановити різницю між результатами для повторної і без повторної вибірки.

Тема 3. Механічна вибірка

1. Обрати генеральну сукупність для застосування механічного відбору.
2. Обчислити об'єм вибірки з допустимою помилкою $\pm 3\%$.
3. Обчислити крок механічного відбору і описати спосіб відбору відсутніх одиниць.

Тема 4. Стратифікована вибірка

1. Обрати генеральну сукупність для однорівневої стратифікованої вибірки.

2. Розбити генеральну сукупність на страти з використанням наступних розміщень: пропорційне, рівне, оптимальне, Неймана. Обґрунтувати власне рішення.
3. Заповнити вираз для врівноваження розміщень Неймана, рівного і оптимального.

Тема 5. Гніздова вибірка

1. Виконати задачі з обчислення між групової дисперсії, допустимої помилки і об'єму гніздової вибірки.

Тема 6. Неймовірнісні вибірки в соціології

1. Обрати тему дослідження і генеральну сукупність для кожного виду неймовірнісних вибірок.

Тема 7. Квотна вибірка

1. Розробити квотну вибірку за статтю і віком для дорослого населення м. Чернігова на 800 респондентів.

Тема 8. Багаторівнева і комбінована вибірки

1. Розробити багаторівневу пропорційну стратифіковану вибірку, з квотою на останньому етапі відбору для опитування дорослого населення Чернігівської області.

Тема 9. Ремонт вибірки

1. У запропонованому масиві бланків інтерв'ю здійснити пошук пропущених відповідей, відповідей з протиріччями, помилки реєстрації і обґрунтувати способи ремонту вибірки.

6. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів:

Рівень теоретичної підготовки студента визначається під час його усної відповіді на теоретичні питання на практичних заняттях і під час складання заліку та оцінюється за наступними критеріями:

- відповідність змісту;
- повнота та змістовність викладу;
- доказовість викладу;
- термінологічна коректність.

Студент може отримати **5 балів** («відмінно»), якщо його відповідь повністю відповідає змісту питання семінарського заняття, усі основні проблеми визначені чітко, розкриті повністю та ґрунтовно; студент демонструє високий рівень доказовості викладу матеріалу з питань, на які відповідає, та може викласти свою точку зору з проблеми, що обговорюється; студент досить вільно й коректно користується соціологічною термінологією. Самостійна робота виконана у повному обсязі.

Студент може отримати **4 бали** («добре»), якщо його відповідь в основному відповідає змісту питання семінарського заняття, не всі основні проблеми визначені чітко і не повно розкриті; студент викладає матеріал, в основному аргументуючи методичні положення, та відчуває труднощі у викладенні своєї точки зору щодо низки проблем; студент в основному правильно користується соціологічною термінологією, невелика кількість помилок не перешкоджає розумінню змісту викладеного. Самостійна робота виконана з незначними неточностями.

Студент може отримати **2 – 3 бали** («задовільно»), якщо його відповідь лише частково відповідає змісту питання, основні проблеми визначені нечітко, розкриті лише частково і без належної глибини; студент викладає матеріал, майже не аргументуючи методичні положення, та не має своєї точки зору щодо більшості проблем; студент допускає значну кількість термінологічних помилок, що ускладнює розуміння змісту викладеного. Самостійна робота виконана фрагментарно, із значними зауваженнями.

Студент може отримати **1 бал** («незадовільно»), якщо його відповідь не відповідає змісту питання, основні проблеми не визначені і не розкриті; доказовість викладу матеріалу і самостійні міркування відсутні; студент майже не користується соціологічною термінологією. Самостійна робота не виконана, або виконана неправильно.

Рівень володіння професійно-методичними вміння визначається під час виконання студентом практичного завдання, при виконанні завдань самостійної роботи, під час складання екзамену та оцінюється за наступними критеріями:

- точність та повнота виконання практичного завдання;
- обґрунтованість аналізу конкретної теми з точки зору її відповідності принципам навчання, вимогам поетапного формування навичок і вмінь.

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями і підготовленим соціологічним інструментарієм;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримувати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконувати самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену.
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 р. (https://drive.google.com/file/d/1TggRAFOOn49g08VcMd_XsZHGYYNpm5LPs/view)). У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА РЕЙТИНГОВОЮ СИСТЕМОЮ

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	K	E	
5	10	5	10	5	5	5	10	10	10	25	100

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	13	2	до 26
Самостійна робота	13	3	до 39
Підсумкова контрольна робота	1	10	до 10
Усього			до 75
Екзамен	1	25	до 25
Разом			до 100

8. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим	не зараховано з обов'язковим

		повторним вивченням дисципліни	повторним вивченням дисципліни
--	--	--------------------------------------	--------------------------------------

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Місце і роль вибіркового методу в соціології.
2. Вибірковий і суцільний методи в соціології: переваги, недоліки, особливості застосування.
3. Зміст і категорії вибіркового методу.
4. Репрезентативність і помилки репрезентативності.
5. Основні проблеми в процесі використання вибіркового методу.
6. Загальна характеристика простої імовірнісної вибірки.
7. Обчислення дисперсії простої імовірнісної вибірки
8. Обчислення помилки простої імовірнісної вибірки.
9. Довірчий інтервал і допустима помилка вибірки.
10. Обчислення об'єму простої імовірнісної вибірки.
11. Механічна вибірка: особливості і сфери застосування.
12. Методика побудови механічної вибірки.
13. Переваги і недоліки механічної вибірки.
14. Загальна характеристика стратифікованої вибірки.
15. Однорівнева стратифікована вибірка і її різновиди:
16. Об'єм і помилка стратифікованої вибірки.
17. Врівноваження результатів стратифікованої вибірки.
18. Загальна характеристика гніздової вибірки.
19. Особливості застосування гніздової вибірки у соціології.
20. Обчислення помилки і об'єму гніздової вибірки. Міжгрупова дисперсія.
21. Переваги і недоліки гніздової вибірки.
22. Загальна характеристика неймовірнісних вибірок.
23. Різновиди неймовірнісних вибірок і їх застосування у соціології:
24. Загальна характеристика квотної вибірки.
25. Априорний і апостеріорний квотний відбір.
26. Особливості відбора контрольних ознак.
27. Способи підвищення якості квотного відбору.
28. Переваги та недоліки квотного відбору.
29. Багаторівневий стратифікований відбір.
30. Використання квоти на останньому етапі відбору.
31. Способи поєднання імовірнісних і неймовірнісних вибірок.
32. Помилка багаторівневої і комбінованої вибірок.
33. Ремонт вибірки: поняття і необхідність.
34. Методи ремонту вибірки:

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Зміст і методичні матеріали до семінарських занять; завдання для самостійної роботи студентів; завдання для поточного контролю знань (тести); перелік питань для підсумкового контролю знань (екзамен); конспект лекцій.

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Вербець В. В. Соціологія: Навчальний посібник / Вербець В. В., Субот О. А., Христюк Т. А. – К.: Кондор. – 2009. – 550 с.
2. Гоблик В. В. Прикладна соціологія: логістика і методи дослідження: навчальний посібник / Володимир Гоблик, Тетяна Щербан.– Мукачево: РВВ МДУ, 2021. – 108 с.
3. Єріна А. М. Організація вибіркового обстеження: Навчальний посібник. Київ., 2004. 208 с.
4. Паніотто В. І. Статистичний аналіз соціологічних даних / В. І. Паніотто, В. С. Максименко, Н. М. Харченко. — К.: "АКАДЕМІЯ", 2004. — 270с .
5. Паниотто В. И. Количественные методы в социологических исследованиях / Паниотто В. И., Максименко В.С. – К. 2003. – 270 с.
6. Соціологія: організація емпіричного дослідження. Навч. посібн. / уклад. Балановський Я. М. – Умань: Візаві, 2019. – 471 с.
7. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження: Курс лекцій / 2-е видання, доповнене. – К., 2007. – 320 с.
8. Черняк О.І. Техніка вибіркового дослідження. - К.: МІВВЦ, 2001. 248 с.
9. Чурилов Н. Н. Проектирование выборочного социологического исследования. – К., 2007. – 183 с.

Додаткова:

1. Брік Т. Про що мовчать соціологи? Які данні масових опитувань ми аналізуємо? / Т. Брік // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. — 2009. — №3. — С. 207 – 212.
2. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених / Олена Богдан; консультант-рецензент Володимир Паніотто. – К.: Дух і Літера, 2015. – 380 с.
3. Дембіцький С. Теоретична валідація на різних рівнях соціологічного дослідження / С. Дембіцький // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. — 2010. — №4. — С. 152-178.
4. Дембіцький С. Теоретична валідність вимірювальної процедури і зміщення даних у соціологічному дослідженні / С. Дембіцький // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. — 2008. — №3. — С. 99-118.
5. Кечіна Є. Соціолого-статистичний моніторинг у контексті взаємодії соціології і статистики: поняття і структура: [соціальний моніторинг як

- тип соціологічного дослідження] / Є. Кечіна // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. — 2008. — №3. — С. 136 – 150.
6. Комплексні вимірювальні інструменти в соціологічних дослідженнях: розроблення, адаптація, обґрунтування достовірності [Є. Головаха, С. Дембіцький, Н. Паніна та ін.]; за наук. ред. Є. Головахи та С. Дембіцького. – Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. – 405 с.
  7. Сальнікова С. А. Алгоритм систематичного відбору з випадковим початком: наукове обґрунтування та практична доцільність. Методологія, теорія і практика соціологічного аналізу сучасного суспільства : зб. наук. пр. Х. : вид. центр ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2005. С. 251-256.
  8. Сальнікова С. А. Організація та методи вибіркового дослідження. Соціологія: тестові завдання. – Луцьк : Вежа-Друк, 2013. С. 43 – 54.
  9. Саріогло В. Г. Проблеми статистичного зважування вибірових даних. – К.: ІВЦ Держкомстату України., 2005. – 264 с.
  10. Стегній О. Г., Чурилов М. М. Регіоналізм в Україні як об'єкт соціологічного дослідження. – К., 1998. – 217 с.